

Co-funded by
the European Union

Government
Transparency
Institute

Oficina Antifrau
de Catalunya

COLLEGI DE PROFESSIONALS
DE LA CIÈNCIA POLÍTICA I DE
LA SOCIOLOGIA DE CATALUNYA

TRANSPARENCY
INTERNATIONAL
BULGARIA

ALBANIAN INSTITUTE
of SCIENCE

monitoring
marathon

AUTORITÀ
NAZIONALE
ANTICORRUZIONE

AGENȚIA NAȚIONALĂ PENTRU
ACHIZIȚII PUBLICE

sar
when ideas do work

SOLUTION
SOLIDARITE &
INCLUSION

Moduł 4.7

Projekty klimatyczne i środowiskowe w zamówieniach publicznych

Wykrywanie korupcji: Nieuzasadnione
modyfikacje
podczas realizacji umowy

iMonitor

select • monitor • report

Rozpoczęcie pracy z modułem 4.6

iMonitor reporting template

Monithon reporting module for monitoring public contracts

MONITORING PUBLIC CONTRACTS

Monitoring a public contract is another dimension of **civic monitoring** that allows you to make sure that the funds allocated to your community are effectively reaching the people who should benefit from them.

Public contracts are a key piece of how public resources are transformed into **actual goods, services, or infrastructure that directly affect citizens' lives**. They define the conditions by which selected SUPPLIERS, i.e. companies hired to provide them, are to deliver those goods, services, or works when and where they are needed.

At the same time, public procurement is a part of the public administration that is vulnerable to **inefficiencies and loss of resources through corruption and fraud**, and this can happen in many different ways. For instance, ideally, suppliers are selected through **competition** to allow public agencies to award contracts under the most cost-beneficial conditions. However, often contracts are awarded in a way that lets someone unduly profit from them. This may be the case if the selection process is **deliberately made less competitive to benefit a particular supplier**, perhaps a company linked to public officials involved in the selection process. A supplier may also receive the contract at a higher cost than necessary or justifiable. In some cases, problems are observed when the contract is being implemented: the conditions established by the contract are not met by the supplier and those who should benefit from the contracted goods, services, or works receive them in lesser amounts or substandard quality, or in serious cases may not receive them at all.

Monithon now allows you to monitor this side of public policy implementation as well.

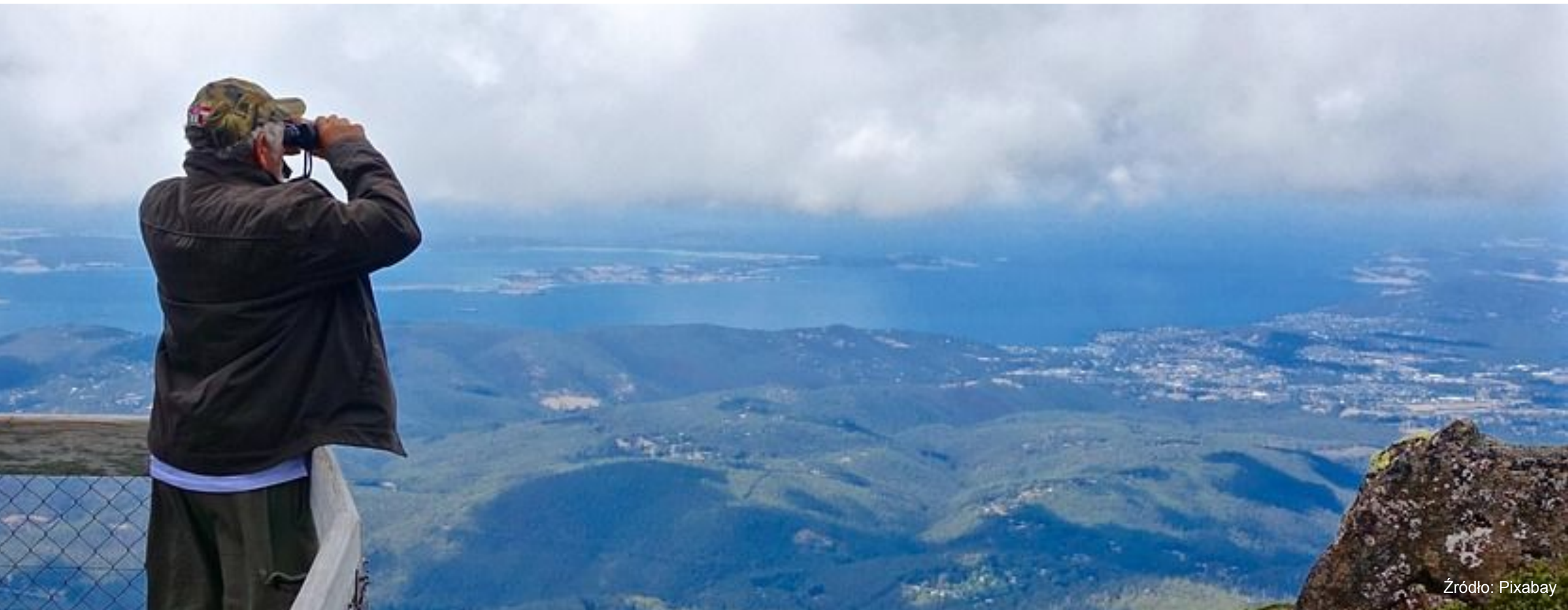
Krok 2 – Realizacja umowy

Schemat korupcyjny: Nieuzasadnione modyfikacje umowy

Krok 2 – Realizacja umowy

iMonitor

Nieuzasadnione modyfikacje umowy / rozrost zakresu

Krok 2 – Realizacja umowy

iMonitor

Źródło: Pixabay

Kluczowe wskaźniki tego rodzaju schematu korupcyjnego mogą obejmować:

- *Liczne lub istotne zmiany warunków umowy (również zgodnie z klauzulą 13 umów FIDIC) lub przedłużenia.*
- *Prace dodatkowe – faktyczne ulepszenia umowy, a nie elementy niezbędne do zakończenia realizacji umowy*
- *Prace alternatywne/Prace zastępcze (wymienione elementy)*

Co-funded by
the European Union

Nieuzasadnione modyfikacje umowy / rozrost zakresu

Krok 2 – Realizacja umowy

iMonitor

Przykład z życia – POLSKA

Termomodernizacja budynku gminnego (prace dodatkowe)

na podstawie raportu Najwyższej Izby Kontroli

Aneks do zawartych umów szczegółowo określa, między innymi, **modernizację kotłowni, położenie nowego tynku w jednym z budynków oraz wymianę podłóg.**

Wykonawca otrzymał dodatkową płatność w wysokości co najmniej 450 900 PLN (brutto) za te prace, mimo że prace te powinny były zostać wykonane w ramach umowy podstawowej.

Źródło: Raport Najwyższej Izby Kontroli: „Realizacja inwestycji budowlanych przez Policję” LLU.430.2.2023

Nr ewid. 109/2023/P/23/066/LLU

Źródło: obraz wygenerowany przez AI

Co-funded by
the European Union

Nieuzasadnione modyfikacje umowy / rozszerzenie zakresu

Krok 2 - Realizacja umowy

iMonitor

Przykład z życia – POLSKA

Termomodernizacja budynku urzędu gminy (dodatkowe prace)

na podstawie raportu Najwyższej Izby Kontroli

Nieobliczenie i niedochodzenie kar umownych od wykonawcy w łącznej wysokości co najmniej 3,3 mln PLN.

W tym przypadku kary umowne powinny były przekroczyć 7,4 mln PLN. **Nieobliczenie i nieegzekwowanie kar umownych jest szkodliwe dla skarbu państwa.**

Źródło: Raport Najwyższej Izby Kontroli: „Realizacja inwestycji budowlanych przez Policję” LLU.430.2.2023

Źródło zdjęcia: www.nik.gov.pl

Co-funded by
the European Union

Nr ewid. 109/2023/P/23/066/LLU

Dodatkowe prace i kary umowne

Jak wykryć?

1. Sprawdź ogłoszenie o zmianie umowy (Ogłoszenie w Dz.Urz. UE)
2. Znając wartość umowy, oblicz, o ile procent wartość umowy została zwiększona
3. Możesz skorzystać ze specjalistycznych publikacji i baz danych, gdzie można znaleźć ceny materiałów, robocizny i sprzętu (w Polsce – np. SEKOCENBUD, INTERCENBUD, ORGBUD)
4. Sprawdź postanowienia umowne w zakresie kar umownych
5. Wizyta na miejscu (wymagana profesjonalna wiedza techniczna)

iMonitor

Nieuzasadnione modyfikacje umowy / rozszerzenie zakresu

Krok 2 - Realizacja umowy

Podejrzane Działania w Fазie Realizacji Umowy

Zamawiający dopuszcza do realizacji umowy osoby kluczowe posiadające mniejsze doświadczenie lub mniejszy zakres uprawnień niż wymagany na etapie przetargu.

Jak wykryć?

1. Wróć do dokumentacji przetargowej i wymagań dla kluczowego personelu wykonawcy
2. Przejrzyj pytania zadawane na etapie przetargu, aby sprawdzić, czy wykonawcy zwrócili uwagę na nadmiernie wygórowane (nieproporcjonalne) wymagania dotyczące warunków umowy.
3. Zapoznaj się z załącznikami do umów lub skontaktuj się z właściwymi instytucjami, np. tymi zajmującymi się wdrażaniem i kontrolą środków unijnych.

Źródło: Pixabay

Co-funded by
the European Union

Krok 2 - Realizacja umowy

~ temat korupcyjny: Nieuzasadnione zmiany w umowie / rozszerzenie zakresu

Działania, które mogą wzbudzić podejrzenia podczas fazy realizacji umowy:

Zamawiający modyfikuje umowę w oparciu o niejasne „klauzule przeglądowe” bez opisu metody wyceny zmiany.

Jak wykryć?

1. Wróć do dokumentacji przetargowej i wymagań w umowie (jaki były postanowienia umowy).
2. Przejrzyj pytania zadane na etapie przetargu, aby sprawdzić, czy wykonawcy zwrócili uwagę na warunki umowy.

Krok 2 - Realizacja umowy

~ temat korupcyjny: Nieuzasadnione zmiany w umowie / rozszerzenie zakresu

Działania, które mogą wzbudzić podejrzenia podczas fazy realizacji umowy:

Zamawiający modyfikuje umowę w oparciu o niejasne „klauzule przeglądowe” bez opisu metody wyceny zmiany.

Jak wykryć?

3. Zapoznaj się z załącznikami do umów lub skontaktuj się z właściwymi instytucjami, np. tymi zajmującymi się wdrażaniem i kontrolą środków unijnych.

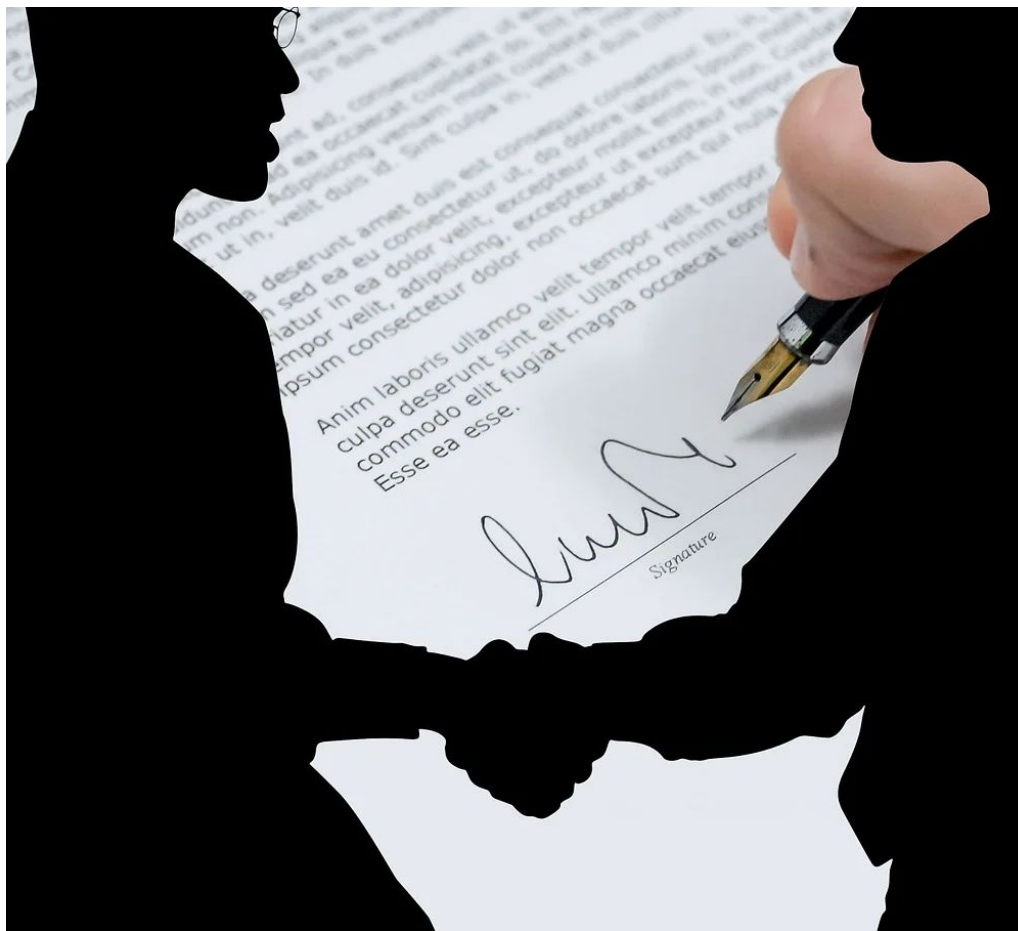

Nieuzasadnione zmiany w umowie / rozszerzenie zakresu

Krok 2 - Realizacja umowy

iMonitor

Źródło: Pixabay

Działania, które mogą wzbudzić podejrzenia podczas fazy realizacji umowy:

Zamawiający modyfikuje umowę.

→ wykonawca został zmieniony, ale nie sprawdzono zdolności nowego wykonawcy.

Jak to wykryć?

1. Wróć do dokumentacji przetargowej i wymogów w umowie w obszarze zdolności zawodowych (doświadczenie, wymagania dotyczące personelu itp.).
2. Zapoznaj się z pytaniami zadawanymi na etapie przetargu, aby sprawdzić, czy wykonawcy zwrócili uwagę na wspomniane wymagania.

Co-funded by
the European Union

Nieuzasadnione modyfikacje umowy / rozszerzanie zakresu

Krok 2 – Realizacja umowy

iMonitor

Działania, które mogą wzbudzić podejrzenia podczas fazy realizacji umowy:

Zamawiający modyfikuje umowę – wykonawca został zmieniony, ale nie sprawdzono zdolności nowego wykonawcy

Jak to wykryć?

3. Zapoznaj się z załącznikami/dokumentami lub skontaktuj się z odpowiednimi instytucjami, np. zajmującymi się realizacją i kontrolą funduszy UE.

Co-funded by
the European Union

Źródło: <https://pl.dreamstime.com>

Nieuzasadnione modyfikacje umowy / rozszerzanie zakresu

Krok 2 – Realizacja umowy

Działania, które mogą wzbudzić podejrzenia podczas fazy realizacji umowy:

Zamawiający zawiera umowę z wykonawcą

W ramach umowy wykonawca zgodził się dostarczyć dodatkowe wyposażenie, a zamawiający zrzeka się swoich roszczeń

„Datio in solutum” to instytucja prawa cywilnego, która umożliwia dłużnikowi zwolnienie się ze zobowiązania poprzez wykonanie świadczenia innego niż pierwotnie uzgodnione.

Ale w ramach zamówienia publicznego??

Źródło: Pixabay

Co-funded by
the European Union

Nieuzasadnione modyfikacje umów / rozszerzenie zakresu

Krok 2 – Realizacja umowy

iMonitor

Działania, które mogą wzbudzić podejrzenia podczas fazy realizacji umowy:

Zamawiający zawiera umowę z wykonawcą

W ramach umowy wykonawca zgodził się dostarczyć dodatkowe wyposażenie, a zamawiający zrzeka się swoich roszczeń

ZOBACZ RÓWNIEŻ:

Wyrok TSUE w sprawie C-549/14 Finn Frogne A/S

Po udzieleniu zamówienia publicznego, istotna zmiana tego zamówienia nie może zostać wprowadzona bez wszczęcia nowej procedury przetargowej, nawet jeśli ta zmiana stanowi, obiektywnie, rodzaj umowy (...).

Źródło: <https://pl.dreamstime.com>

Co-funded by
the European Union

QUIZ

Źródło: Pixabay

Studium przypadku: *Miasto podpisało umowę na rewitalizację zanieczyszczonego brzegu rzeki. Plan był ambitny: usunięcie odpadów na całej długości rzeki, posadzenie rodzimej roślinności w celu ustabilizowania gleby oraz instalacja barier zapobiegających przyszłemu wyrzucaniu śmieci.*

Jednak w połowie realizacji umowa została zmieniona. Zamiast oczyszczać cały brzeg rzeki, wykonawcę poproszono o skupienie się tylko na niewielkim odcinku w pobliżu centrum miasta. Sadzenie rodzimych gatunków roślin zostało ograniczone, a bariery nigdy nie zostały zainstalowane.

Czy dostrzegasz jakiegokolwiek sygnały ostrzegawcze wskazujące na możliwy schemat korupcyjny?

- a) Nie, oznacza to po prostu, że tylko ten odcinek w pobliżu miasta wymagał rewitalizacji.
- b) Tak. Ponieważ wykonawca oczyścił tylko część brzegu rzeki, nie osiągnięto efektu rewitalizacji ekologicznej.

Co-funded by
the European Union

Co-funded by
the European Union

Government
Transparency
Institute

Oficina Antifrau
de Catalunya

COLLEGI DE PROFESORS
DE LA CIÈNCIA PER
LA SOCIEDATGE

monitoring
marathon

AUTORITÀ
NAZIONALE
ANTICORRUZIONE

AGENȚIA NAȚIONALĂ PE
ACHIZIȚII PUBLICE

**Dzięki rozpoznawaniu
czerwonych flag korupcji
w inicjatywach
klimatycznych i
środowiskowych, możemy
lepiej chronić zamówienia
publiczne!**

**Dziękujemy za
zaangażowanie w ten
ważny temat!**

iMonitor

select • monitor • report